

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Proces evropské integrace

Úvod

Myšlenka sjednocené Evropy existuje již od rozdělení říše Karla Velikého v 9.století. Přesto až do 20.století jakákoliv snaha o sjednocení neměla úspěch. Evropa byla rozdělena válkami, které byly vždy jen na čas přerušovány mírovými smlouvami.

- Již v 15.století se snažil český král Jiří z Poděbrad prosadit projekt mírového sjednocení evropského kontinentu.
- V 18.století filozof Kant chápal sjednocení jako organizaci pro udržení stálého míru.
- V 19.století Ital Mazzini založil hnutí „Mladá Evropa“ bojující za Evropu pro lidi.
- 1848 Victor Hugo předpovídal sjednocenou Evropu.

Ve 20.století pak třes způsobený dvěma světovými válkami, meziválečné pacifistické nadšení a vědomí, že Evropa zaostává za Spojenými státy americkými, přivedly intelektuály, politiky a filozofy k myšlence jednotné Evropy.

Stručný přehled vývoje Evropské unie

Počátky evropské integrace v 1.pol. 20.století

Významným impulsem k úvahám o jednotné Evropě byla zejména tragédie 1.světové války 1914-1918. Srbští extremisté spáchali atentát na Františka Ferdinanda d'Este, a dali tak záminku k rozpoutání války, v níž zahynulo 9 mil. vojáků a 21 mil. civilistů. Válka skončila podepsáním Versailleské smlouvy, která sice nově uspořádala Evropu, avšak současně u Němců vyvolala pocit nespravedlnosti a beznaděje, který byl živnou půdou pro nacionalismus v třicátých letech vedoucí k vyhlášení 2.světové války 1939-1945. 38 až 50 mil. obětí z řad vojáků i civilistů bylo dosti silným mementem

Víra v nutnost zabránit opakování katastrofy vedla k tomu, že se začaly šířit teorie o integraci všech evropských států na federálním základě, tedy vytvoření Spojených států evropských po vzoru Spojených států amerických. Tato myšlenka se pak objevila v roce 1946 v projevu Winstona Churchilla (britský premiér 1940-1945, 1951-1955).

1944

vzniká Benelux – celní unie spojující Belgie, Nizozemsko a Lucembursko s cílem rozvíjet vzájemný obchod. Smlouva vstoupila v platnost v roce 1948. Benelux se tak stal prvním integračním sdružením, které bylo po 2.světové válce vytvořeno.

1947

Státní tajemník USA George Marshall přednesl plán pomoci USA všem evropským státům postiženým válkou. Cílem Evropského programu obnovy známého spíše pod názvem Marshallův plán měl být boj proti hladu, bídě, zoufalství a chaosu. Mělo z něj čerpat i Československo. Ovšem poté co SSSR v létě 1947 prohlásil, že se programu nezúčastní, pod tlakem z něho odstoupily i další státy střední a východní Evropy včetně Československa. V rámci Marshallova plánu byla poskytnuta pomoc ve výši 12,5 miliard dolarů. Nebyl to samozřejmě jen projev dobročinnosti vlády USA, ale díky němu americké firmy získaly přístup na evropské trhy a tak se Spojeným státům následně jejich pomoc mnohonásobně vrátila.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1948

Vítězné mocnosti společně spravovaly německé území, které bylo rozděleno na několik okupačních zón. V reakci na krizi mezi USA, Velkou Británií a Francií na straně jedné a Sovětským svazem na straně druhé, vyhlásily západní okupační síly v červnu 1948 samostatnou Spolkovou republiku Německo. (Sovětský svaz odpověděl bloádou Berlína, který byl hluboko v jeho okupační zóně, ale jako hlavní město byl rozdělen také na východní a západní část.

1949

Byla založena Rada Evropy za účasti zástupců Belgie, Nizozemska, Lucemburska, Francie, Itálie, Velké Británie, Irska, Dánska, Norska a Švédska s cílem připravit podmínky pro vytvoření jednotné Evropy. Přestože měla Rada Evropy napomáhat rozvoji kontinentu v ekonomické, kulturní oblasti, podpora lidských práv a demokratických hodnot, tak později jí zůstal především úkol podpory demokracie v nově vznikajících státech ve východní Evropě.

Významným úspěchem Rady Evropy se v roce 1950 stalo přijetí Evropské konvence (Úmluvy) o ochraně lidských práv a základních svobod, která vstoupila v platnost v roce 1953 a na jejíž respektování Rada Evropy dohlíží. Úmluva je dnes ratifikována všemi členskými státy Evropské unie. Sídlem Rady Evropy je Štrasburk. Všechny členské země musí být parlamentními demokraciemi, které respektují lidská práva a jejichž hospodářství je založeno na volném trhu a konkurenci.

Došlo k vytvoření Organizace Severoatlantické smlouvy – NATO, z potřeby vyvážit sovětskou vojenskou hrozbu.

Vzniká Evropský soud pro lidská práva jako výsledek spolupráce zemí v rámci Rady Evropy.

50.léta

1950

Robert Schuman, francouzský ministr zahraničních věcí, navrhl 9.května 1950 společné řízení francouzské a německé výroby uhlí a oceli, dvou strategických odvětví hospodářství. Tak se zrodil „Schumanův plán“, jenž navázal na předchozí myšlenky směřující k „evropské federaci“.

Pro připomínku této události, která dala podnět k dalšímu rozvoji evropských integračních procesů, se **9.květen** stal „**Dnem Evropy**“.

1951

V tomto roce byla 6 evropskými státy (Belgie, Nizozemsko, Lucembursko, Francie, Itálie, Německo) podepsána tzv. **Pařížská smlouva** o založení **Evropského společenství uhlí a oceli** /zkratka **ESUO**/. Smlouva, která byla uzavřena na dobu 50 let, vstoupila v platnost v roce **1952** (takže v roce 2002 toto integrační sdružení ukončilo svoji činnost).

Hlavní cíle ESUO :

Zrušit mezi členskými zeměmi cla a další obchodní omezení na trhu s uhlím a ocelářskými a hutními výrobky.

Racionalizace výroby.

Přispívat k ekonomickému rozvoji, růstu zaměstnanosti a životní úrovni obyvatel členských zemí.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1957

6 států, které založily ESUO podepisují tzv. **Římské smlouvy** zakládající dvě nová uskupení:

Evropské hospodářské společenství /zkratka **EHS**/

Evropské společenství pro atomovou energii /zkratka **EURATOM**/.

Obě smlouvy byly uzavřeny na dobu neurčitou a vstoupily v platnost v roce 1958.

Hlavní cíle EHS :

Během 12–15 let vytvořit společný trh s volným pohybem zboží, služeb, kapitálu a osob (tzv. realizace čtyř svobod). Čtyři základní svobody naplánované Římskou smlouvou se mohou uskutečnit pouze za předpokladu zrušení vnitřních hranic mezi členskými státy. Volným pohybem osob je kromě volného pohybu pracovníků mezi členskými státy myšleno také svobodné překračování vnitřních hranic EU bez jakýchkoliv hraničních kontrol. Tato svoboda je zajištěna realizací Schengenské smlouvy a vytvořením tzv. schengenského prostoru viz. 80. léta.

Hlavní cíle EURATOMU :

Podpora atomového výzkumu, zvýšení bezpečnosti jaderných zařízení a nadnárodní kontrola zacházení se štěpným materiálem v souvislosti s mírovým využitím atomové energie.

Vzhledem ke shodné členské základně všech tří společenství i vzhledem k obdobnému základnímu účelu, začala být tato společenství vnímána jako určitý vzájemně se doplňující celek.

60. léta

1960

Evropská zóna volného obchodu (EZVO) – byla založena z iniciativy Velké Británie jako čistě hospodářské uskupení. Jednalo se o alternativu k EHS. Na navrhovanou formu spolupráce přistoupilo Dánsko, Norsko, Portugalsko, Švédsko, Švýcarsko, Rakousko, později Finsko, Island a Lichtenštejnsko. V rámci EZVO nehrál politický systém roli. Proto mohly být na rozdíl od EHS členem i státy s nedemokratickým zřízením. Velké Británii se nepodařilo přilákat velké země, tj. Německo, Francii a Itálii, kterým vyhovovala spolupráce v rámci EHS. EZVO nikdy nedosáhla výraznějšího významu a s rozšiřováním Společenství členská základna řídla.

1963

Francouzský prezident Charles de Gaulle odmítá zahájit s Velkou Británií rozhovory o vstupu do EHS.

1965

Slučovací smlouva

Na základě této smlouvy začala tři společenství ESUO, EHS a EURATOM slučovat své aparátky a vytvářet společné instituce: Evropskou komisi, Radu ministrů, Shromáždění a Soudní dvůr. Od tohoto roku se také začal používat název **Evropská společenství**.

Smlouva vstupuje v platnost v roce **1967**.

1965-66

„Politika prázdné židle“

V roce 1965 vyvolal francouzský prezident de Gaulle v Evropském hospodářském společenství vážnou krizi. Od roku 1965 mělo v některých oblastech začít platit hlasování kvalifikovanou většinou (když se dá dohromady stanovený počet hlasů, mohou být ostatní státy přehlasovány). Francie se obávala přehlasování zejména v otázkách zemědělství. Obvinila Komisi z překračování pravomocí a odmítla se

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

účastnit Rady ministrů – uplatňování tzv. „politiky prázdné židle“. O rok později však státy „Evropské šestky“ schválily „Lucemburský kompromis“, Státy v podstatě jednají tak dlouho, až dosáhnou shody. Většinové hlasování se tedy používalo jen okrajově. Tato dohoda vedla až do přijetí Jednotného evropského aktu v r. 1986 k příliš častému užívání jednomyslného hlasování/.

1967

Charles de Gaulle odmítá britskou žádost o členství v ES.

Poznámka :

Proč chce najednou Velká Británie vstoupit do ES, když ještě v roce 1956 odmítala hospodářský model v podobě EHS a proč žádosti opakovaně odmítá francouzský prezident Charles de Gaulle?

Začátek šedesátých let 20. století byl obdobím rozsáhlé dekolonizace, kdy do roku 1962 získala všechna zámořská území evropských států nezávislost. Velká Británie tím pádem velice oslabil.

Dále byly známy první úspěchy ES.

Dalším faktorem byly vztahy mezi Velkou Británií a USA, intenzivní ekonomická, ale také politická a vojenská spolupráce. Američané naléhali na Británii, aby se k evropské integraci přidala a posílila tak euro-americkou spolupráci proti sílícímu Sovětskému svazu.

A právě hlavním důvodem francouzských obav byl strach z toho, že USA chtějí skrze Britý ovlivňovat evropskou politiku. Navíc v roce 1962 získala Velká Británie americký systém jaderných střel Polaris a to vyvolalo ještě větší obavy ze ztráty dominantního postavení Francie v Evropě. De Gaulle nemohl taky Velké Británii a USA zapomenout, že ho během 2. světové války dlouho přehlíželi.

A proč už v 60. letech nevstoupily do ES alespoň Irsko a Dánsko? Protože všechny tři přihlášky byly vyjednány v jednom balíku a bez neúčasti UK nechtěly vstoupit ani zbývající dvě země.

1968

Dokončení celní unie – mezi členskými zeměmi byla zrušena cla na dovoz průmyslových výrobků, později i zemědělských produktů a pro obchodování mimo ES byl přijat jednotný celní sazebník.

70. léta

Tzv. období eurosklerózy. Napjaté vztahy mezi členskými zeměmi po dvojím francouzském vetu britského členství a obstrukcích v Radě. Dále napjaté vztahy mezi státy východní (komunistické) a západní Evropy. A také ropné šoky a celosvětová hospodářská krize.

1973

První rozšíření Evropského společenství – DÁNSKO, IRSKO a VELKÁ BRITÁNIE. IZ Šestky se stala Devítka/.

Po dvou neúspěšných pokusech musely tyto státy počkat na de Gaullovu rezignaci v roce 1969 (ve funkci prezidenta jej nahradil G. Pompidou).

Poznámka :

Vyjednávání o členství bylo v roce 1970 zahájeno se čtyřmi státy, ale v roce 1973 se k ES připojily pouze výše jmenované tři státy. Norsko na základě všelidového hlasování (referendum) odmítlo vstoupit do ES. Hlavním důvodem byl strach norských rybářů a zemědělců z dopadu vstupu právě v jejich sektorech.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Rybáři by museli zpřístupnit svá loviště rybářům z ostatních členských států a zemědělci by pobírali menší dotace.

1979

První přímé volby do Evropského parlamentu.

Vznik evropského měnového systému (EMS).

80.léta

1981

Druhé rozšíření Evropského společenství. **ŘECKO** se stalo desátým členem ES a bylo nejnižším a nejhudším státem ES.

O členství požádalo již na konci 50.let. Bránila tomu zaostalost hospodářství a následně vojenský převrat a plukovnícký režim. Ten padl v roce 1974. ES požaduje, aby členské státy respektovaly demokratický způsob řízení státu.

1985

V lucemburském Schengenu podepsána **Schengenská dohoda** (Francie, Německo, Belgie, Nizozemsko, Lucembursko). V průběhu dalších let se přidávaly další státy, dokonce i ty, které nejsou v současné chvíli členskými státy Evropské unie.

Vytvoření schengenského prostoru má dojít ke zrušení kontrol osob na vnitřních hranicích včetně letišť a přístavů, sladění vízové a azylové politiky a založení společného pátracího a informačního počítačového systému na pomoc proti kriminalitě a drogám. Kontroly na vnějších hranicích se třetími zeměmi zůstaly zachovány.

1986

Třetí rozšíření Evropského společenství – „středomořské“ o **ŠPANĚLSKO** a **PORTUGALSKO**.

Oba státy projevily zájem o vstup již v roce 1962, ale jejich žádost byla z důvodu diktátorských režimů zamítnuta. Vyjednávat začalo ES s těmito státy až na konci 70.let, kdy byl v Portugalsku v roce 1973 svržen Caetano a v roce 1975 zemřel ve Španělsku Franco. I v tomto případě byly v této době obě země chudé, ale ES jejich přijetím podpořila nově rodící se demokracie na Pyrenejském poloostrově. Členská základna se rozšířila na evropskou Dvanáctku.

V roce 1986 byl přijat dokument **Jednotný evropský akt** (JEA), jehož hlavním cílem bylo vytvořit do konce roku 1992 jednotný vnitřní trh a také naplnit závazek stanovený již Smlouvou o založení EHS, kterým bylo dosažení volného pohybu zboží, osob, služeb a kapitálu.

Jednotný evropský akt byl první revizí Římských smluv. Platit začal v roce 1987.

JEA tedy v roce 1987 zahájil proces odstraňování fyzických (hraniční kontroly), administrativních (odlišné normy v jednotlivých státech) a daňových (rozdílné sazby DPH a spotřebních daní) překážek, bránících volnému pohybu zboží, služeb, kapitálu a osob.

Tento proces vyvrcholil v roce 1992 vytvořením „jednotného vnitřního trhu“.

90.léta

Období devadesátých let 20.století začalo symbolicky sjednocením Německa. Poprvé od konce 2.světové války, kdy byla Evropa rozdělena ostnatým drátem na západní a východní část, se většině států nabídlá příležitost spojení.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1990

Sjednocení Německa (3.10.1990)

Po pádu komunistických režimů ve východní Evropě Spolková republika Německo /SRN, tzv. západní Německo/ oznámilo svůj záměr sjednotit se s východním Německem.

Francie se ovšem začala obávat německé politické i hospodářské dominance a stanovila podmínku, že se Německo vzdá své silné měny. Tím byl položen základ pro vytvoření Hospodářské a měnové unie se společnou měnou – eurem.

Dále v tomto roce v Paříži podepsána smlouva o založení **Evropské banky pro obnovu a rozvoj**, která měla zemím střední a východní Evropy v souvislosti s jejich politickými změnami poskytovat finanční podporu.

1991

Evropská asociační dohoda mezi ES a ČSFR s cílem zavedení zóny volného obchodu s průmyslovým zbožím do 10 let

Poznámka :

Evropská dohoda mezi ES a samostatnou ČR byla podepsána v roce 1993.

1992-1993

Zaveden jednotný vnitřní trh (svobodný pohyb zboží, služeb, kapitálu a osob).

Poznámka :

*Aby bylo možné přijímat směrnice nezbytné pro fungování vnitřního trhu, rozšířilo se přijímání rozhodnutí **Hlasováním kvalifikovanou většinou**, které zabránilo blokování rozhodnutí jednomyslným hlasováním.*

7.2.1992 Maastrichtská smlouva

Podepsán návrh smlouvy o **EVROPSKÉ UNII** v **MAASTRICHTU**.

Tato smlouva poprvé zavedla pojem Evropská unie.

Maastrichtský chrám – „tři pilíře“ EU

Evropská unie je uskupení zastřešující vše, co bylo dosud vytvořeno, tzn. všechny tři Společenství včetně hospodářské a měnové unie. Nově pak přibyla Společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP) a Spolupráce v oblasti justice a vnitřních věcí (JVV). Uvedené tři oblasti se označují termínem „**tři pilíře**“ EU. Tato struktura se také nazývá **Maastrichtský chrám**.

1.11.1993

Smlouva o EU vstoupila v platnost.

Poznámka :

Ratifikace této smlouvy jednotlivými zeměmi se zkomplikovala, když byla v červnu 1992 odmítnuta v dánském referendu. Následovaly úpravy ve vztahu k dánským problematickým záležitostem.

1993

Kodaňská kritéria

Evropská rada na svém zasedání stanovila tři podmínky, které musí uchazeči o členství splnit, aby se mohli stát členy EU.

Musí se jednat o stát, který je stabilním demokratickým systémem, zajišťuje ochranu lidských práv a respektování práv menšin.

Jde o fungující tržní ekonomiku.

Je zajištěno začlenění legislativy ES do národní legislativy, včetně převzetí závazků plynoucích z cílů politické, hospodářské a měnové unie.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1995

Čtvrté rozšíření – členskými státy EU se stávají **FINSKO, RAKOUSKO a ŠVÉDSKO**.
Vzniká evropská „Patnáctka“.

Poznámka :

Norové v referendu v roce 1994 vstup do EU opět odmítli (poprvé v roce 1973)

1997

Podepsána Amsterodamská smlouva. V platnost vstoupila v roce 1999. Tato smlouva definuje čtyři nové cíle :

Postavit zaměstnanost a občanská práva do středu pozornosti EU

Odstranit poslední překážky volného pohybu osob a posílit bezpečnost

Zesílit hlas EU ve světě a upevnit její postavení v mezinárodních vztazích

Reformovat evropské instituce z důvodu rozšíření EU o velký počet zemí z východní Evropy.

Do Amsterodamské smlouvy byla zahrnuta Schengenská smlouva

1999

Zavedena jednotná měna **EURO** v neviditelné formě bankovních účtů a bezhotovostních převodů.

Třetí tisíciletí

2001

Podepsána smlouva z Nice. Po složitém ratifikačním procesu vstoupila v platnost v roce 2003. Smlouva z Nice se zabývá následující problematikou :

Velikost a složení Evropské komise

Vážení hlasů v radě EU

Hlasování kvalifikovanou většinou

Složení Evropského parlamentu

Užší spolupráce

2002

Zavedení **EURO** v hotovostní podobě.

Vypršela platnost smlouvy o založení ESUO.

2003

Smlouva o přistoupení k Evropské unii (podepsalo 10 přistupujících států a 15 stávajících států EU v Aténách).

2004

Páté rozšíření – 1.5.2004 do EU vstupuje 10 zemí. **ČESKÁ REPUBLIKA, POLSKO, SLOVENSKO, MAĎARSKO, SLOVINSKO, LITVA, LOTYŠSKO, ESTONSKO, KYPR, MALTA.**

2005

Francie a Nizozemsko odmítá v referendech evropskou „ústavu“.

2007

Šesté rozšíření – **BULHARSKO, RUMUNSKO.**

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Poznámka :

Termínem „zakládací smlouvy“ se označují významné právní akty, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj evropské ekonomické integrace. Jsou to :

Římské smlouvy /1957/1958/

Jednotný evropský akt /1986/1987/

Maastrichtská smlouva /1992/1993/

Amsterodamská smlouva /1997/1999/

Smlouva z Nice /2001/2003/

Lisabonská smlouva /2008/2009/

2008-2009

Lisabonská smlouva podepsána v prosinci 2008, v platnost vstoupila po ratifikaci všemi 27 členskými státy 1.12.2009.

Poznámka :

Po dvouletém období úvah o budoucnosti EU, které následovalo po odmítnutí Smlouvy o ústavě ve Francii a Nizozemsku, otevřelo otázku reformy EU Německo v období svého předsednictví v 1. pol. r. 2007. Následovalo portugalské předsednictví, během kterého v červenci byl předložen návrh smlouvy. Text byl stručnější než Euroústava a na rozdíl od ní, nenahrazoval všechny dosavadní smlouvy, pouze je novelizoval. Základem byl ale původní text Euroústavy, z něhož byly vyjmuty např. články o symbolech EU a další sporné body např. funkce ministra zahraničních věcí Unie se nazývá vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku. Došlo k rozšíření pravomocí Evropského parlamentu, rozšíření rozhodování kvalifikovanou většinou v Radě, vytvoření úřadu předsedy Evropské rady.

Ratifikace smlouvy probíhala většinou na půdě národních parlamentů, pouze Irové se rozhodli pro všelidové hlasování a 12.6. 2008 řekli v referendu NE. Summit EU vyšel Irům vstříc. Bylo slíbeno zachování, vlastního evropského komisaře, zaručení neutrality Irska, daňová autonomie, dále pak nezpochybňování ustanovení irské ústavy týkající se práva na život, vzdělání a rodiny. V opakovaném referendu 2.10.2009 řekli Irové v referendu ANO Lisabonské smlouvě. Ratifikace smlouvy nebyla jednoduchá ani v Německu (čekalo se na vyjádření Ústavního soudu), v Polsku (prezident Lech Kaczyński čekal se svým podpisem až na výsledek irského referenda), v České republice se k Lisabonské smlouvě vyjadřoval také Ústavní soud / blíže v kapitole ČR v EU/.

Kandidátské země

Chorvatsko

Makedonie

Turecko /oficiální přihlášku podalo již v roce 1987/

Potenciální kandidátské země

Albánie

Bosna a Hercegovina

Černá Hora

Island

Kosovo

Srbsko

Země, které odmítly vstoupit do EU v referendu

Norsko

Švýcarsko /1992 odmítli vstoupit do Evropského hospodářského prostoru a v roce 2001 v referendu odmítli zahájit přístupová vyjednávání s EU/

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Otázky a úkoly :

1. Proč není v Evropské unii Norsko?
2. Jakou roli sehrál v integračním procesu francouzský prezident Charles de Gaulle?
3. Existují státy, které nejsou členy Evropské unie a přesto používají jednotnou měnu EURO? Pokud ano, uveďte příklady.
4. Vyjmenujte všechny členské státy Evropské unie. U každého z nich pak uveďte rok vstupu a dále, zda-li tento stát přijal jednotnou měnu EURO.
5. Který členský stát Evropské unie je největší svou rozlohou a který naopak nejmenší?
6. Který členský stát má největší počet obyvatel a který naopak nejmenší počet obyvatel?
7. Kolik obyvatel má přibližně Evropská unie?
8. Jaký je počet oficiálních jazyků v Evropské unii?
9. Kdo byl Robert Schuman?
10. Zamyslete se, které státy v horizontu 10 let mohou vstoupit do Evropské unie.
11. Vyberte si jeden členský stát Evropské unie a připravte si základní informace (státní zřízení, rok vstupu do EU, EURO, politický systém, počet obyvatel, rozloha, hospodářství, pracovní trh, geografické informace apod.).
12. Která země momentálně předsedá Radě EU? Jaká země přebere předsednictví po této zemi?
13. Které státy přistoupily do EU v roce 1995?
14. Které státy patřily do evropské „Dvanáctky“?